

Kernerne er lagt i jorden til verdens første **Planteafgiftsfonden** klimaneutrale havregryn

Mange taler om klimaet, men i en mark ved Viborg forsøger de at gøre noget ved det. Her blev der tirsdag sået havre, som ved hjælp af tilgængelige produkter og teknologier skal blive til verdens første klimaneutrale havregryn.

Tirsdag blev der sået havre hos Fruedal Agro. Udbyttet fra marken på 20 hektar skal blive til verdens første klimaneutrale havregryn. Fotos: Seges Innovation/Christian Tegllund

Kasper Stougård ▾

🔖 Gem

0:00 / 4:07

En kulsort Fendt 942 med en Horsch Focus på slæb såede tirsdag havre på en mark ved Viborg. Tilsyneladende helt normalt for en tørvejrsgang i marts og så alligevel. Havren, der nu sætter spirer i den fugtige jord, skal nemlig gerne ende i dybe tallerkener på de danske morgenborde som verdens første klimaneutrale havregryn.

Den nyetablerede havremark hos Fruedal Agro er en del af innovationsprojektet Zero, der har til formål at bruge tilgængelige virkemidler til at producere klimaneutrale fødevarer.

- Målet er at opnå klimaneutralitet indenfor værdikæden. Når man finder et produkt ude i et supermarked, der bliver markedsført som klimaneutralt, er det jo typisk noget, der er opnået ved hjælp af klimakreditter. Vores mål er, at vi skal bruge de virkemidler, vi har til rådighed indenfor værdikæden, siger Julie Therese Christensen, specialkonsulent og projektansvarlig hos Seges Innovation.

Læs også

Store tyske virksomheder går sammen om grøn gødning for at reducere CO2e-udledning

Verificeret metode sikrer troværdighed

Det er en central del af projektet, at der bliver lavet en livscyklusanalyse (LCA) på afgrøden, som skal dokumentere den samlede miljø- og klimapåvirkning. Her er der udviklet en digital model af hele produktionsprocessen, som omfatter den udledning, der er sket, lige fra såmaskinen blev produceret i Tyskland, til havregrynene er spist hos forbrugeren og emballagen bortskaffet.

Når livscyklusanalysen er udarbejdet, er det muligt at finde de virkemidler, man kan bruge til at producere de klimaneutrale gryn. Her arbejder man efter den såkaldte PEF-standard – det står for Product Environmental Footprint. Det betyder, at metoden er verificeret, og at man må bruge analysen i markedsføring af produkterne.

- Det er vigtigt, at vi følger de standarder, der findes på området. Det sikrer, at forbrugeren kan stole på, at produktet faktisk er klimaneutralt, siger Julie Therese Christensen.

Klimaaftrykket fra produktion af udsæd, gødning og maskinerne er nogle få af mange faktorer, som regnes med, når man beregner livscyklusanalyse på havregryn.

Udbyttet er afgørende

De konkrete klimavirkemidler, der sættes i spil i projektet, er kendte teknologier, som reelt ville kunne implementeres på et landbrug i morgen. Ved gødningstildelingen bliver der brugt nitrifikationshæmmere, som reducerer den lattergasemission, der normalt sker, når ammoniumkvælstof omdannes til nitrat i marken.

- Halmen fra marken bliver sendt igennem et pyrolyseanlæg, og det betyder, at der bliver ført biokul tilbage til marken. Fordi biokul er meget stabilt kulstof, medvirker det til en langvarig kulstoflagring i marken, som kan neutralisere klimaaftrykket fra produktion, forarbejdning, transport og bortskaffelse af produkterne, siger Julie Therese Christensen.

I projektet laver man en forhåndsmodellering, som giver bedste bud på, hvad der skal til for at nå i nul. Men først når marken er høstet, kan den endelige beregning udføres. Og her er udbyttet en væsentlig faktor.

- Hvis vi får en lang tørkeperiode, som resulterer i et lavt udbytte på marken, er det noget af det, der ret kraftigt påvirker resultatet i negativ retning. Og det kan vi ikke tage højde for i vores forhåndsmodellering, siger Julie Therese Christensen.

Der er lavet en forhåndsmodellering, som giver et billede af, hvad der skal til, før klimabelastningen fra havren går i nul. Det endelige resultat kan dog ikke beregnes, før marken er høstet, og udbyttet er opgjort.

En stor formidlingsopgave

Hun understreger, at forudsætningerne og de tal, der ligger bag beregninger, bygger den forskning og de forsøg, der er lavet med de forskellige klimavirkemidler på nuværende tidspunkt.

- Der er en stor formidlingsopgave i hele den her dagsorden, og det er der også i det her projekt. Det er blandt andet spørgsmål som, hvorfor det er bedre at sende halmen gennem et pyrolyseanlæg for at udbringe det som biokul i stedet for at nedmulde det på marken. Der har vi en opgave overfor både landmænd og forbrugere, siger Julie Therese Christensen.

Hos Fruedal Agro blev der i efteråret også sået brødrug som en del af projektet, og her er opskriften og målet omtrent det samme – nemlig at lave verdens første klimaneutrale rugbrød.

Formålet med projektet er at skabe ny viden og udvikle konkrete metoder til klimaneutralt rugbrød og havregryn, men forventningen er også, at projektet vil inspirere til, at man arbejder mod klimaneutrale værdikæder for andre produkter.

Ud over Seges Innovation deltager Coop, Kohberg, Valsemøllen, Aarhus Universitet, Stiesdal SkyClean, Skovgaard Energy, BASF, Bureau Veritas, Fjordland og Innovationscenter for Økologisk Landbrug i projektet, som løber frem til slutningen af 2025.

Læs også

**På vej mod regenerativt landbrug: -
Jeg vil hellere i gang i dag end i
morgen**

**SALGSKONSULENT
TIL LANDBRUGSSEGMENTET**

KLIK OG LÆS MERE!

OVETHI
Dansk Dæk Service